

## Louis Delluc (1890 - 1924)

Francouzský avantgardní filmař ( Ticho (1920), Horečka (1921) a Žena odnikud (1922)) se nevěnoval pouze režii, ale i teoretické práci, kritické činnosti a organizaci kulturního života. Nejprve psal divadelní kritiky pro časopis *Comedia Illustré*, v roce 1917 převzal vedení filmového periodika *Le Film*. 1920 začal pak vydávat týdeník *Journal du ciné-club*, později *Ciné-club*. Tento časopis je možné označit za začátek tradice kritických filmových časopisů. *Journal du ciné-club* byl vyhlášený jako radikální platforma propagující kvalitní film, který nebude podřízen komerčním zájmům. Idea týdeníku obsahovala i navázání komunikace mezi filmaři a diváky. Poslední číslo vyšlo v únoru 1921. O tři měsíce později však Delluc založil další časopis s názvem *Cinéa*, který byl prvním francouzským periodikem určeným přímo pro filmovou reflexi. Tento rok je tak možné označit za dobu zrodu odborného filmového tisku, který byl důležitým hybatelem filmového dění a impulsem k zakládání filmových klubů .

Dellucovi teoreticko esejistické statě bývají mimo jiné spojovány s širším rozpracováním pojmu **fotogenie**, jež byl později dále sledován a různorodě pojímán mnoha teoretiky zejména ve francouzském prostředí. Tento termín je tolik zdůrazňován také proto, že ukazuje film jako umění s vlastním výrazem a samostatným charakterem, stojí proti Canudovu pojetí filmu jako syntézy umění již známých. Fotogenie tedy vychází zejména z Dellucova zájmu o jedinečnost filmového obrazu. Filmové médium má schopnost transformovat reálný základ, proměnit skutečnost v entitu zcela novou pomocí rámování, svícení a mizanscény. Běžné věci lze náhle vidět zcela jinak. Schopnost proměny zachycovaného dává do analogie k básnickému jazyku popisujícímu každodennost. Estetické hodnoty jsou pak dány odhalujícími schopnostmi filmové kamery, nikoli subjektivními invencemi tvůrce.

I přes Dellucovu kritickou činnost sám sebe považuje spíše za pozorovatele, zdůrazňuje svou pozici jako toho, jež touží být poučen průměrným filmovým divákem, masou. Vymezuje se proti elitnímu postavení nejen autorů písíciích o filmu, ale i jistých skupin publika. Film se pro něj stává, mimo možností neobyčejné estetické působivosti, přímým komunikačním prostředkem odlišných vrstev, demokratickým uměním pro každého, momentem překonání hranic, a to i národnostních, a narušení daných hierarchií.

Dellucovo filmové psaní je tak vstupem k tradici uvažování o filmu avantgardistů, známého například z díla Jeana Epsteina, a rozepsáním prvních pojmů vztahujících se k filmové specifčnosti.

### Literatura:

Louis Delluc, Fotogenie. In: Jaroslav Brož – Ljubomír Oliva (ed.), *Film je umění*. Praha 1963, s. 23-27.

Richard Abel (ed.), *French Film Theory and Criticism I*. Princeton: Princeton UP 1988.